

SARDAR PATEL UNIVERSITY
FY B.Com. (II SEM.) (NC) (CBCS) EXAMINATION
Wednesday, 18th April 2012
11.00 am to 1.00 pm
UB02CCOM05/13: Business Mathematics

Total Marks: 60

Note: Figures to the right indicate marks.

Q.1

(a) નીચેનાનું વિકલન કરો.

$$(1) \quad y = \left(\sqrt{x} - \frac{1}{\sqrt{x}} \right) \left(\sqrt{x} + \frac{1}{\sqrt{x}} \right) \left(x + \frac{1}{x} \right) \left(x^2 + \frac{1}{x^2} \right) \quad [05]$$

$$(2) \quad y = \left(\frac{2x+3}{4x+5} \right)^6 \quad [05]$$

(b) આપેલા વિદેશની ન્યૂનતમ અને મહત્વમાં કિંમતો મેળવો. [05]

$$f(x) = \frac{2}{3}x^2 + \frac{1}{2}x^2 - 6x + 8$$

(અથવા)

Q.1

(a) વિકલનના નિયમો લખો. [05]

(b) $\frac{dy}{dx}$ મેળવો. [05]

$$y = \frac{1-t}{1+t}, \quad x = \frac{t}{1+t}$$

(c) જો $y = \sqrt{x+1}$ હોય તો $\frac{d^2y}{dx^2}$ [05]

Q.2

(a) 1, 2, 4, 5, 6 અને 7 માંથી કેટલી ત્રિઅંકી સંખ્યાઓ બનાવી શકાય ? તેમાંથી [05]

(1) કેટલી સંખ્યાઓ એકી હશે ?

(2) કેટલાં 500 કરતાં વધુ હશે ?

(3) કેટલી 700 થી નાની હશે ?

(b) જો $(n+1) C_6 : nC_5 = 11 : 6$ હોયતો n ની કિંમત શોધો. [05]

(c) n ની કિંમત શોધો, જો

$$(1) \quad nP_3 = 6 \cdot nC_5 \quad [03]$$

$$(2) \quad nP_4 = 840 \quad [02]$$

(અથવા)

Q.2

- (a) "MONA" શબ્દના બધા અક્ષરોનો ઉપયોગ કરી કેટલા કુમચચો બનાવી શકાય ? તેમાંથી [05]
 (1) કેટલા અક્ષર સ્વરથી શરૂ થશે ?
 (2) કેટલા અક્ષર સ્વરથી શરૂ થાય અને સ્વરથી જ અંત થાય ?
- (b) 7 છોકરાઓ અને 4 છોકરીઓના સમૂહમાંથી 5 વ્યક્તિઓની એક સમિતિ બનાવવાની છે [05]
 કે જેમાં ઓછામાં ઓછી એક છોકરી તો હોય જ, તો સમિતિ કેટલી રીતે બનાવી શકાય ?
- (c) (1) જો $12P_r = 1320$ હોય તો r ની કિંમત શોધો. [02]
 (2) જો $2nP_3 = 14 \cdot nP_4$ હોય તો n ની કિંમત મેળવો. [03]

Q.3

- (a) બે બિંદુઓ $A(x_1, y_1)$ અને $B(x_2, y_2)$ ને જોડતી રેખાનું સમીકરણ મેળવો. [04]
 (b) બિંદુ $(1, -2)$ માંથી પસાર થતી અને અક્ષો પર સમાન અંતઃખંડો વિરુદ્ધ દિશામાં [05]
 બનાવતી રેખાનું સમીકરણ મેળવો.
 (c) બે બિંદુઓ $(-2, 3)$ અને $(-9, -2)$ વચ્ચેનું અંતર શોધો. [02]
 (d) બિંદુઓ $(1, 0)$ અને $(2, -1)$ માંથી પસાર થતી સુરેખાનું સમીકરણ મેળવો તથા બિંદુ $(2, 2)$ આ સુરેખા પર છે કે નહિ તે ચકાસો.

(અથવા)

Q.3

- (a) m ઢાળવાળી અને y -અક્ષ પર c અંતઃખંડ બનાવતી રેખાનું સમીકરણ મેળવો. તથા [05]
 રેખાનું વ્યાપક સમીકરણ પણ જણાવો.
 (b) બિંદુઓ $(2, 3)$ અને $(1, 4)$ માંથી પસાર થતી રેખાનું સમીકરણ મેળવો. તેના પરથી [05]
 રેખાનો ઢાળ અને બંને અક્ષો પરના અંતઃખંડો પણ મેળવો.
 (c) ચતુર્ભુણોણા શિરોબિંદુઓ $(-3, 1)$, $(4, -4)$, $(2, 6)$ અને $(7, -1)$ છે. તો આ [05]
 ચતુર્ભુણનું ક્ષેત્રફળ શોધો.

Q.4

- (a) સુરેખ આચોજનનો અર્થ સમજાવી તેની ઉપયાગિતા જણાવો. [05]
 (b) આલેખની મદદથી નીચેનો પ્રશ્ન ઉકેલો. [05]

$$Z = 3x_1 + 5x_2 \text{ ને નીચેની શરતોને આધિન મહત્વમાં બનાવો.$$

$$3x_1 + 2x_2 \leq 18$$

$$x_1 \leq 4$$

$$x_2 \leq 6$$

$$x_1, x_2 \geq 0$$

- (c) નીચેના કાર્ય-વહેંચણીના પ્રશ્નનો ઉકેલ મેળવો. [05]

કાર્ય				
	A	B	C	D
D	42	40	51	67
E	57	42	63	58
F	49	52	48	61
G	41	45	60	55

(અથવા)

Q.4

- (a) કાર્ય-વહેંચણીના પ્રશ્નનો અર્થ સમજાવી તેનું ગણિતીય સ્વરૂપ જણાવો. [05]
 (b) નીચેના પ્રશ્નનો ઉકેલ આલેખની મદદથી મેળવો. [05]

$Z=10x+5y$ ને નીચેની શરતોને આધિન ન્યૂનતમ બનાવો.

$$3x+5y \leq 150$$

$$5x+4y \geq 100$$

$$0 \leq x \leq 30$$

$$0 \leq y \leq 15$$

- (c) નીચેની કાર્ય-વહેંચણીના પ્રશ્નનો ઉકેલ મેળવો. [05]

કાર્યો

કારીગરો	A	B	C	D
	P	35	30	41
Q	47	32	53	45
R	39	42	38	54
S	31	35	50	45

*****